

Boyé Lafayette De Mente
A kínai észjárás
Pallas Athéné Könyvkiadó, 2018, 1999 Ft

Megragadó könyv, kétféle olvasatra is: mindenkihez szóló ismertető e különleges ország kultúrájának sajátos vonásairól, gyökereiről, fejlődéséről és jelenéről; s némi gyakorlati tájékoztató az odalátogatóknak, turistáknak ill. üzletembereknek. Válogatott vonásokkal 'dióhéjban' kapunk egy kisenciklopédiával felérő áttekintést, s még az odalátogatótól elvárt viselkedést segítő tanácsokat is.

Hacsak valami nagyon váratlan nem történik, hamarosan Kína lehet a világ superhatalma. Már ott a globális árutermelés igen jelentős hányada, tőkeexportjával pedig, viszonylag csendesesen, rendkívül erős pozíciókat épített ki a világban, s komoly befolyást szerzett számos országban. Amerikai geopolitika szakértők immáron azt keresik, hogyan őrizheti meg az USA az elsőbbségét Kínával szemben a világban.

Ehhez az országhoz ad sokoldalú betekintést, megértési segédletet és 'használati útmutatót' az elismert Ázsia-kutató. „A könyv igyekszik rámutatni Kína hagyományos értékrendjében és viselkedéskultúrájában

Konfuciánus tradíció

Osman Péter könyvajánlója

felfedezhető azon főbb vonásokra, amelyek továbbra is fontos szerepet játszanak a kínaiak üzleti és társadalmi kapcsolataiban, valamint megpróbálja azonosítani a kínai kultúra néhány kulcsfontosságú területét, ahol a piacgazdaságra való áttérés, valamint az amerikai és általában a nyugati kultúra más elemeinek nyomán jelentős változások mentek végbe.” (Idézetek a könyvből – OP) Megmutatja, ügyes menedzseléssel hogyan ötvöződik roppant hatékony hajtóerővé a konfuciánus, rendszerorientált tradíció, és a nyitott, találékony, önérdék-orientált rugalmasság, hogyan zúdul rájuk a nyugati kultúra befolyása, s milyenné teszi mindez a kínaiakat.

Meghatározó – erről a könyv is sokat elmond –, hogy az ország több-ezer éves kultúrája oly erős, hogy még a kulturális forradalomnak nevezett mélyreható rombolást is túlélte, és nagyban meghatározza Kína mai szellemi s hierarchikus alapjait, és magatartási normáit. Ebben a kultúrában már évezrede mindenki számára nyitott versenyvizsgákon válogatták ki a császárság

tisztviselőit, másrészt viszont „Noha a gazdasági erő és a vagyon napjainkban garantálja a társadalmi elit soraiba való felemelkedést az alsóbb osztályokból vagy a középosztályból indult vállalkozók számára is, a kínaiak túlnyomó többsége még mindig olyan társadalomban él, melynek szerkezetét az osztályhovatartozás és a különféle rangok határozzák meg.”

Újabb, építő forradalom: Mao utódainak korszakalkotó innovációja, hogy a Párt töretlen – bár átalakult – hatalmát a kapitalista piacgazdaság /ős/robbanásszerű kifejlődésével kombinálták. Ez, De Mante szavával, „egy második kulturális forradalmat eredményezett Kínában: ezúttal olyan újabb forradalmat, amit a kormány támogatott és ösztönzött, ám sikere mégis elsősorban az emberek összeadódó egyéni teljesítményének volt köszönhető.” Amint ő is kiemeli, ehhez a sorsdöntő pálya- és rendszerváltáshoz „a kellő intelligencia és szaktudás mindig is rendelkezésre állt, csak le volt láncolva” – ami nyilvánvalóan nagyrészt az évezredek kultúra hozadéka.